

Vidékfejlesztés, Vidéki Hálózat

AZ EURÓPAI UNIÓBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

Az Európai Unió 1992. évi megalakulásától kiemelten figyel a vidéki térségek fejlesztésére. Ajánlásai, az unió tagállamainak nyilatkozatai (1996) után 1999-ben kialakította a vidékfejlesztés támogatási rendszerét, 2005-ben pedig (1698/2005/EK Tanácsi rendelet, IX. 20.) elrendelte, hogy a tagállamok önálló nemzeti vidékfejlesztési programot készítsenek a 2007–2013 közötti időszakra. A nemzeti vidékfejlesztési programokat a 2006. év során kellett elkészíteni, ezek egyike az ÚMVP (Új Magyarország Vidékfejlesztési Program).

A magyarországi program a 7 év alatt 1300 milliárd forint uniós közösségi fejlesztési forrásban részesül. A Tanács a nemzeti vidékfejlesztési programok megalkotását kimondó rendeletében intézkedett a nemzeti vidéki hálózatok kiépítéséről és az ezeket összefogó Európai Vidékfejlesztési Hálózat létrehozásáról. A nemzeti vidéki hálózatok célja a vidékfejlesztési programok segítése. Összefogni a vidéki térségekben aktív igazgatási (szakigazgatási és önkormányzati), valamint civil erőket: egyesületeket, vállalkozókat, szakmai szervezeteket, magánszemélyeket. Az egyes nemzeti hálózatokat 2008. december 31-ig kellett létrehozni. (Egyes államokban már 2007–2008 folyamán létrejöttek.) És 2008 folyamán (a bizottság 2008. február 20-i határozatával) szabályozta a nemzeti hálózatokat egybefogó Európai Vidékfejlesztési Hálózat nemzetközi szervezetének létrejöttét, kimondva, hogy abban kapjanak helyet a nemzeti hálózatok képviselői, és hangolja össze, szervezze meg a tapasztalatcserét a nemzeti hálózatok között, továbbítsa, és állandóan tájékoztassa ezekről az Európai Bizottságot. (2008. október 16-án Cipruson tartott nemzetközi konferencián indult el az Európai Vidékfejlesztési Hálózat munkája.)

A nemzeti hálózatokba bejelentkező intézmények és magánszemélyek nem adják fel önállóságukat. Mind hazai, mind nemzetközi aktivitásukat továbbra is megőrzik. (Legyen szó a tanácsi rendeletben kiemelten szereplő LEADER-csoportokról vagy akár a frissen létrehozott helyi vidékfejlesztési irodákról, önkormányzati szervezetekről stb. vagy éppen Magyarországon a falugondnoki szervezetről.) A hálózat célja: a különböző típusú és különböző célú vidékfejlesztési szereplőket egymással kapcsolatba

hozni, eszme- és tapasztalatcserére ösztönözni és szakmai, valamint gyakorlati tréningeket szervezni.

Magyarországon 2008. december 2-án alakult meg a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat. Létrejött a Hálózati Tanács és létrejött a Hálózat elnöksége. (A Hálózat megalakítását és céljait október 1-jén az ÚMVP Irányító Hatósága, az FVM minisztere rendelettel szabályozta. 131/2008. FVM.)

A Hálózat jellegét és feladatait alapvetően meghatározta a tárcarendelet előtt kiadott kormányhatározat (1060/2008. IX. 19.), amely az európai hasonló hálózatokhoz képest új típusú jogosítványokkal hatalmazta fel a Hálózat elnökségét és elnökét. A kormányhatározat szerint a Hálózat mindenkor elnöke miniszterelnöki megbízottként lehetőséget kapott arra, hogy a vidékfejlesztésben kiemelten érintett tárcák számára javaslatokat fogalmazzon meg a vidéki térségeket érintő ágazati politikai intézkedésekre. És ugyanakkor felkérte ezen tárcák vezetőit, hogy a vidéki térségekbe irányuló kormányzati tervekről tájékoztassák a Hálózat elnökét, illetve elnökségét. (Ezek a tárcák: FVM, KVM, NFGM, OKM, ÖM, SZMM.)

Ezzel a felhatalmazással a magyar kormány hangsúlyozni kívánta a vidékfejlesztés fontosságát, lehetőséget adott arra, hogy a Hálózat elnöksége és az elnök ne csak a nemzeti vidékfejlesztési tervről (ÚMVP) nyilvánítson véleményt, hanem az Új Magyarország Fejlesztési Tervvel (ÚMFT) kapcsolatban is. A kormány egyúttal az elnököt felhatalmazta a pártok, valamint a törvényhozás bizottságai és frakciói közötti konszenzusok megteremtésére.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat feladata: az európai vidékfejlesztési politika alapelveinek magyarországi megismertetése és ugyanakkor a Kárpát-medencei sajátosságoknak megfelelő hazai gyakorlat kialakítása, ezek fejlesztése az állandó eszmecserével, tájékoztatással. Feladata: új közéleti fórum megteremtése, ahol találkoznak egymással, és állandó párbeszédet folytatnak civilek és politikusok. Feladata: állást foglalni az ország egészét érintő vidékpolitikai kérdésekben.

GLATZ FERENC
az MNVH elnöke